

معاونت توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
شناسنامه درس و جدول دوره واحد درسی
فرم دانشجو

عنوان درس: کاربست فناوری در یادگیری بهداشت مدارس // مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی بهداشت مدارس // دانشکده: بهداشت // کد درس: // سال تحصیلی: 1404-1405 // پیش نیاز: // تعداد واحد: 3 واحد // ترم تحصیلی: نیمسال دوم // میزان واحد به تفکیک: 1 واحد نظری و 2 واحد عملی // گروه مدرسین: // روز و ساعت درس: روز سه شنبه، ساعت 8-10 // مدرس مسئول: مرتضی خفایی // پست الکترونیکی: khafaie-m@ajums.ac.ir

اهداف کلی درس:

این درس با هدف توانمندسازی دانشجویان در به کارگیری فناوری‌های نوین در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت مدارس ارائه می‌گردد، به گونه‌ای که دانشجویان بتوانند با استفاده از ابزارهای دیجیتال و رویکردهای نوین آموزشی، یادگیری مؤثر، تعاملی و مبتنی بر تغییر رفتار را در محیط‌های آموزشی طراحی و پیاده‌سازی نمایند.

اهداف اختصاصی: در پایان این درس دانشجو باید قادر باشد:

1. مفاهیم و اصول آموزش بهداشت و سواد سلامت را تبیین نماید .
2. نقش فناوری‌های آموزشی را در بهبود فرآیند یادگیری تحلیل کند .
3. نیازهای آموزشی سلامت در محیط مدارس را شناسایی و اولویت‌بندی نماید .
4. برنامه‌های آموزش سلامت مبتنی بر فناوری را طراحی کند .
5. محتوای آموزشی دیجیتال (چندرسانه‌ای) را بر اساس اصول علمی تولید نماید .
6. از سامانه‌های یادگیری الکترونیکی (LMS) و ابزارهای دیجیتال در آموزش سلامت استفاده کند .
7. مداخلات آموزش سلامت مبتنی بر شواهد را در محیط مدرسه اجرا نماید .
8. اثربخشی برنامه‌های آموزشی را با استفاده از شاخص‌ها و ابزارهای مناسب ارزیابی کند .
9. فناوری‌های نوین (مانند یادگیری موبایلی، بازی‌سازی و هوش مصنوعی) را در آموزش سلامت به کار گیرد .
10. در قالب کار گروهی، یک پروژه کاربردی در حوزه آموزش سلامت مبتنی بر فناوری را طراحی و ارائه نماید.

شرح دوره: این درس به بررسی کاربرد فناوری‌های نوین در آموزش بهداشت مدارس می‌پردازد و دانشجویان را با مفاهیم، اصول و روش‌های طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر فناوری آشنا می‌سازد. در این دوره، دانشجویان ضمن آشنایی با مبانی آموزش سلامت و سواد سلامت، به یادگیری اصول طراحی آموزشی، تولید محتوای چندرسانه‌ای، استفاده از سامانه‌های یادگیری الکترونیکی و به کارگیری فناوری‌های نوین در آموزش می‌پردازند. همچنین، با بهره‌گیری از رویکردهای مبتنی بر شواهد و چارچوب‌های بین‌المللی (نظیر WHO و CDC)، دانشجویان توانایی تحلیل، طراحی و اجرای مداخلات آموزش سلامت در محیط مدارس را کسب می‌نمایند. این درس با تأکید بر یادگیری فعال، مهارت‌محور و مبتنی بر پروژه، زمینه را برای ارتقاء شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجویان در حوزه آموزش بهداشت فراهم می‌سازد.

ویژگی‌های کلیدی دوره

- مبتنی بر رویکرد شایستگی محور (Competency-Based Education)
- تأکید بر یادگیری عملی و کاربردی
- تلفیق آموزش سلامت با فناوری‌های نوین آموزشی
- استفاده از یادگیری مبتنی بر پروژه (Project-Based Learning)
- هم‌راستا با چارچوب‌های بین‌المللی آموزش سلامت مدارس

جلسه	تاریخ	رئوس مطالب (مفاهیم مورد انتظار تدریس)	فعالیت فراگیران	روش تدریس	نام مدرس
اول		کلیات آموزش سلامت و فناوری آموزشی اهداف رفتاری: تعریف آموزش سلامت و سواد سلامت تبیین نقش فناوری در یادگیری محتوا: مفاهیم پایه آموزش سلامت سواد سلامت	پرسش و پاسخ مشارکت کلاسی	سخنرانی تعاملی بحث گروهی	آقای دکتر خفایی

			معرفی فناوری آموزشی		
دوم	نقش مدارس در ارتقاء سلامت	اهداف: تحلیل نقش مدرسه در سلامت شناسایی عوامل مؤثر بر رفتار سلامت محتوا: مدل‌های آموزش سلامت در مدارس تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت	مشارکت در بحث گروهی	Case study بحث گروهی ارزشیابی: تحلیل مورد	آقای دکتر خفایی
سوم	مبانی طراحی آموزشی (ADDIE)	اهداف: توضیح مراحل ADDIE کاربرد آن در آموزش سلامت محتوا: تحلیل، طراحی، توسعه، اجرا، ارزشیابی	مشارکت در تمرین گروهی و کارگاه	کارگاه تمرین گروهی	آقای دکتر خفایی
چهارم	طبقه‌بندی اهداف آموزشی (Bloom)	اهداف: تدوین اهداف رفتاری طبقه‌بندی اهداف محتوا: سطوح شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی	مشارکت در تمرین عملی و کارگروهی	تمرین عملی و کارگروهی	آقای دکتر خفایی
پنجم	یادگیری فعال و مشارکتی	اهداف: مقایسه روش‌های تدریس انتخاب روش مناسب محتوا: PBL یادگیری مشارکتی	مشارکت در بحث گروهی	بحث اجرای سناریو	آقای دکتر خفایی
ششم	فناوری‌های یادگیری (E-learning)	اهداف: تعریف آموزش الکترونیکی تحلیل مزایا محتوا: E-learning Blended learning	مشارکت در بحث گروهی	سخنرانی + نمایش	آقای دکتر خفایی
هفتم	سامانه‌های مدیریت یادگیری (LMS)	اهداف:	مشارکت در بحث گروهی	آموزش عملی	آقای دکتر خفایی

			کار با LMS ایجاد کلاس مجازی محتوا: Moodle / Canvas		
آقای دکتر خفایی	بحث نمونه کاوی	مشارکت در بحث گروهی	آموزش مبتنی بر موبایل و شبکه‌های اجتماعی اهداف: استفاده از موبایل در آموزش تحلیل فرصت‌ها محتوا: Mobile learning شبکه‌های اجتماعی	هشتم	
آقای دکتر خفایی	کارگاه	تحلیل محتوا	اصول طراحی محتوای چندرسانه‌ای اهداف: توضیح اصول طراحی کاربرد نظریه Mayer محتوا: اصول چندرسانه‌ای کاهش بار شناختی	نهم	
آقای دکتر خفایی	پروژه عملی	ارائه محصول	تولید ویدئو و پادکست آموزشی اهداف: تولید محتوای صوتی-تصویری محتوا: سناریونویسی ضبط و تدوین	دهم	
آقای دکتر خفایی	کارگاه	طراحی اینفوگرافیک	طراحی اینفوگرافیک و پیام سلامت اهداف: طراحی پیام آموزشی انتقال مؤثر اطلاعات محتوا: اصول طراحی گرافیک	یازدهم	
آقای دکتر خفایی	Case study	طراحی برنامه	آموزش تغذیه و سبک زندگی سالم اهداف: طراحی مداخله آموزشی محتوا: تغذیه فعالیت بدنی	دوازدهم	

سیزدهم	آموزش سلامت روان و مهارت‌های زندگی اهداف: تبیین سلامت روان طراحی آموزش مهارت محتوا: مهارت‌های زندگی	ارائه	بحث ایفای نقش	آقای دکتر خفایی
چهاردهم	مدیریت برنامه‌های آموزش سلامت در مدارس اهداف: طراحی برنامه اجرایی محتوا: مدل CDC مشارکت جامعه	پروژه	کارگروهی	آقای دکتر خفایی
پانزدهم	ارزشیابی آموزش سلامت اهداف: طراحی ابزار ارزیابی محتوا: آزمون شاخص‌ها	طراحی ابزار	کارگاه	آقای دکتر خفایی
شانزدهم	فناوری‌های نوین AI ، VR ، Gamification اهداف: تحلیل فناوری‌های جدید محتوا: AI بازی‌سازی	ارائه	ارائه دانشجویی	آقای دکتر خفایی
هفدهم	جمع‌بندی و ارائه پروژه نهایی اهداف: ارائه پروژه ارزیابی نهایی محتوا: پروژه‌ها	پروژه نهایی	ارائه داوری	آقای دکتر خفایی

وظایف دانشجوی

دانشجویان موظف‌اند در طول نیمسال تحصیلی، فعالیت‌های زیر را به‌صورت مستمر و فعال انجام دهند:

1. حضور منظم و مشارکت فعال در کلاس
 - حضور به‌موقع در جلسات نظری و عملی
 - مشارکت در بحث‌های کلاسی و فعالیت‌های گروهی
2. مطالعه پیش‌نیاز هر جلسه
 - مطالعه منابع معرفی‌شده پیش از هر جلسه
 - آمادگی برای مشارکت در بحث و تحلیل موضوعات

3. انجام تکالیف و پروژه‌های عملی
- طراحی و تولید محتوای آموزشی دیجیتال (ویدئو، اینفوگرافیک، پادکست)
 - طراحی یک برنامه آموزش سلامت مبتنی بر فناوری برای محیط مدرسه
4. مشارکت در فعالیت‌های گروهی و کارگاهی
- همکاری در پروژه‌های گروهی
 - ارائه نتایج کار به صورت شفاهی یا کتبی
5. ارائه کلاسی (Seminar Presentation)
- ارائه یک موضوع تخصصی مرتبط با سرفصل‌های درس
 - استفاده از ابزارهای فناوری در ارائه
6. رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و علمی
- رعایت امانت‌داری علمی
 - اجتناب از هرگونه سرقت علمی (Plagiarism)

نحوه ارزشیابی واحد درسی

ارزشیابی این درس به صورت ترکیبی (مستمر و پایانی) و مبتنی بر شایستگی انجام می‌گیرد:
الف) ارزشیابی مستمر (40 درصد)

مؤلفه	درصد
حضور و مشارکت فعال	10%
تکالیف و تمرین‌های کلاسی	10%
ارائه کلاسی	10%
فعالیت‌های عملی و کارگاهی	10%

ب) ارزشیابی پایانی (60 درصد)

مؤلفه	درصد
آزمون کتبی پایان‌ترم	20%
پروژه عملی نهایی	40%

توضیح پروژه عملی:

دانشجو موظف است یک پروژه کاربردی شامل موارد زیر ارائه نماید:

طراحی یک برنامه آموزش سلامت برای مدارس

تولید حداقل یک محتوای آموزشی دیجیتال

ارائه گزارش تحلیلی از طراحی، اجرا و ارزشیابی

ویژگی‌های ارزشیابی

مبتنی بر سطوح بالای یادگیری (تحلیل، کاربرد، ترکیب)

تأکید بر یادگیری عملی و مهارت‌محور

هم‌راستا با اهداف WHO و CDC در آموزش سلامت

منبع اصلی درس و مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

منابع اصلی:

1. World Health Organization (WHO)

Guideline on School Health Services (2021)

- مرجع اصلی برای مداخلات آموزش سلامت در مدارس

2. **UNESCO**
ICT Competency Framework for Teachers (Version 3)
 - مرجع اصلی برای ادغام فناوری در آموزش
3. **Centers for Disease Control and Prevention (CDC)**
School Health Guidelines
 - مرجع اصلی برای طراحی و اجرای برنامه‌های سلامت مدرسه
4. Clark, R. & Mayer, R.
E-learning and the Science of Instruction
5. Glanz, K., Rimer, B. & Viswanath, K.
Health Behavior and Health Education

منابع تکمیلی پیشنهادی: